

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 8 hallituksen esityksestä laeiksi ihmisen elimien ja kudoksien irrottamisesta lääketieteelliseen käyttöön annetun lain 11 §:n ja sairausvakuutuslain 4 a §:n muuttamisesta

Eduskunta on 6 päivänä toukokuuta 1994 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmis-
televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 65 laeiksi ihmisen elimien ja kudoksien irrottamisesta lääketieteelliseen käyttöön annetun lain 11 §:n ja sairausvakuutuslain 4 a §:n muuttamisesta.

Valiokunta on tässä yhteydessä ottanut käsiteltäväksi eduskunnan 19 päivänä joulukuuta 1991 valiokuntaan lähettämän ed. Ala-Harjan ym. lakialoitteen n:o 109/1991 vp laiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina vanhempi hallitussihteeri Anja Kairisalo ja nuorempi hallitussihteeri Pekka Humalto sosiaali- ja terveysministeriöstä, suunnittelupäällikkö Olli Valpola, toimeentuloturvapäällikkö Erkki Sahlberg ja apulaisylilääkäri Kari Kaukinen kansaneläkelaitoksesta, asiantuntijalääkäri Hannu Suutarinen ja asiamies Johan Åström Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitosta, tutkimussihteeri Mirja Janérus Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä ja järjestösihteeri Heli Saloranta Munuaistautiliitosta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan ihmisen elimien ja kudoksien irrottamisesta lääketieteelliseen käyttöön annettua lakia ja sairausvakuutuslakia muutettavaksi siten, että elintärkeään siirtotarpeeseen perustuvan elimen tai kudoksen irrottamisen vuoksi luovuttajalle aiheutunut ansionmenetyks korvattaisiin sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa vastaavalla ansionmenetykskorvauksella heti ensimmäisestä päivästä alkaen, kun luovuttaja on mennyt elimen luovutukseen. Myöntämisen edellytyksenä olisi paitsi, että luovuttaja joutuu olemaan poissa ansiotyöstään koko päivän, myös ettei hän saa palkkaa tai sitä vastaavaa korvausta tältä ajalta. Lait on

tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä loka-kuuta 1994.

Lakialoitteessa n:o 109/1991 vp ehdotetaan sairausvakuutuslakiin lisättäväksi säännökset erityispäivärahasta, jota myönnettäisiin vakuutetulle siltä ajalta, jonka hän elimen luovutuksen vuoksi on estynyt tekemästä omaa tai toisen työtä. Erityispäivärahaa suoritettaisiin ensimmäisestä päivästä lähtien ajalta, jolta vakuutetulla ei ole työtuloa. Sen suuruus päivää kohti olisi yhtä suuri kuin sairausvakuutuslain mukainen päiväraha lapsikorotuksineen.

Valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta otti aikanaan käsittelyyn lakialoitteen n:o 109/1991 vp, mikä johti nyt käsiteltävän hallituksen esityksen antamiseen.

Ehdotus antaa mahdollisuuksia järjestää inhimilliseltä kannalta tärkeä asia korvaten myös jossain määrin taloudellisia menetyksiä henkilölle, joka auttaa lähimmäistä terveyden kannalta tärkeässä asiassa. Elimien luovuttajalle aiheutuvia taloudellisia menetyksiä on edelleen seurattava ja ryhdyttävä tarvittaessa toimenpiteisiin myös lääketieteen kehitys huomioon ottaen.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä valiokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin muuttamattomina.

Kun hallituksen esitys täyttää lakialoitteen n:o 109/1991 vp tavoitteet, valiokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakialoitteeseen n:o 109/1991 vp sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Helsingissä 1 päivänä kesäkuuta 1994

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Skinnari, varapuheenjohtaja Taina, jäsenet Ala-Harja, U. Anttila, Antvuori, Hiltunen, Kauppinen, Kuittinen,

Muttilainen, Nordman (osittain), O. Ojala, Perho-Santala ja Stenius-Kaukonen sekä varajäsen Luhtanen.
